

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Sustentatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

1 Si confirmet indignum in praelatum, indignus autem est aetate, scientia, probitate. 2. si usurpet bona praelatorum monachorum, quo modo etiam capitula, & collegia etiam Canonicorum suspensa sunt. 3 Si conferat beneficia curata indignis id est, qui per se residere, & curam agere non possunt. 4. Si submittat bona Ecclesiastica personis laicis absque capituli consensu, & Apostolicae sedis licentia. 5. Si sciens clericos suos simoniam committere, eos non castiget debita poena. 6. Si cognoscat carnaliter mulierem, quam ante Episcopatum concubinam habuit. Busæus.

Quæres: An Collegia, Capitula, & conventus aliquando suspendantur Resp. Suspendos esse clericos, 1. capitulum inter Episcopum eligentes indignum, quoad aetatem, scientiam, & probitatem. 2. Obiicientes contra electum Episcopum, & in probatione deficientes. 3. omnes, qui defuncto Prælate, Ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatae, occupant, & inter se dividunt, vel surripiunt bona, à Prælate relicta, vel vacationis specie obvientia, suspenduntur autem ab officio, & omnibus beneficiis usque ad plenam restitutionem eorum quædam bonis acceperunt. 4. concedentes litteras dimissorias, contra formam juris Conc. Trid. Hæc Busæus.

A D D I T I O.

Sustentatio.

Per sustentationem, ejusque nomine intelligitur victus, victus, & alia vitæ humanæ necessaria, secundum cuiusque habitum, ut bene dicit Cajet. *art. 30 q. 100.* Notandum tamen, clericos non debere principaliter respicere ad illam sustentationem, ut docet Ang. *in lib. de pastor. c. 2.* unde à peccato non excusantur, qui idè tantum ordinari cupiunt, ut habeant ad victum necessaria. Imo S. Tho. putat esse simoniam, quando quis accedit tantum templum, quia distributiones & præsentia dantur, sed hoc explicat Soto *lib. 9. q. 6. art. 2.* tantum esse simoniam, quando intentio clerici est, quasi emere distributionem, vel victum temporalem, Ecclesiastico officio, si autem distributiones sint tantum causa motiva, non esse simoniam. Not. 3. posse hanc sustentationem, vel ejus partes deduci in pactum à quolibet, sive dives sit, sive pauper, qui spiritualia ministrat. Ratio est, quia ex iustitia, secundum Apostolum, debent

debentur temporalia ministranti spiritualia. Quamvis ob scandalum, & suspitionem simoniae, talia pacta prohibentur in Jure, ut patet ex *can. quod pio. 1 q 2* & *can. pactioes tunc de pact.* licet tamen post spiritualia administrata petere debirant sustentationem, ut si forte neget, cogat superiores ad illam dandam, ut S. Tho & Cajet. docent. Imo addit Cajet. quod qui evidenter patiuntur necessitatem, non obstante jure Canon. possunt facere pactam, antequam spiritualia administrarent, quia in talibus cessat ratio scandali. Hæc Busæus.

Quæres: In quo consistat sufficiens illa & honesta sustentatio clerici. Resp. Illam pendere ex judicio boni & prudentis viri, eo quod hæc res de judicari non possit, nisi ex multis circumstantiis. Est enim regula juris, Determinationem rerum, quæ indeterminatè statuuntur à jure, pendere à judicio viri boni. Resp. 2. sustentationem ipsam per se, non requirere solum, ut clericus habeat solum necessaria ad victum & vestitum, & habitationem, sed etiam pro familia, quam alere debet, deinde, ut aliquando hospites excipere, amicos moderatè convivio tractare, munuscula usitata donare, & pauperes tam domesticos quam externos elemosyna juvare possit, sic ut sit extra omnem avaritiæ suspitionem, ut docet Nav. *l. e man 8. de gl. in c. addo. tit. de rescript.* Resp. 3. Eandem sustentationem non consistere in indivisibili, sed habere quandam latitudinem, ut habent præria rerum, in emptione & venditione, ut videlicet sumptus sint iustissimi, mediis summi, v. g. si sumptus annuus clerici sit 200 flo. medius sit 250. summus vero 300. ac proinde sustentatio sufficiens ad summum est 300. florenorum. Resp. 4. Præter hæc, ut verè honesta sit sustentatio, considerandam esse qualitatem personarum: ut si clericus sit nobilis, doctus, prælatus, de Ecclesia bene meritus. 2. conditionem temporis, num fructus agrorum vel vinearum eo anno bene provenierint, num sit bellum, pestis, caritas annonæ. 3. qualitatem reddituum, qui enim pinguius habet beneficium, honestius quoque debet se ex eo quam alii sustentare. Busæus

Quæres: Quantum in particulari quilibet clericus, ratione sui status requirat ad sui sustentationem. Respond. Nav. *in lib. de orat. c. 22. n. 71.* simplici clerico sufficientem illam judicare sustentationem, unde se, unum famulum, & coquum alere possit, & honestam habitationem conducere. Simplicii vero nobili, vel doctori simplici, illam esse sufficientem, unde se, & duos famulos, equum & coquum alere possit, & conducere

habitationem paulò honestiorem. Doctori verò excellenti, & filio Baronis, sufficientem esse sustentationem, si se, & quatuor famulos, unum equum, & coquum alere possit, & conducere domum honestiorem. De majoribus Prælati; Decanis, Pæpoficis, filiis Principum, relinquatur aliis judicandum, hæc Busæus.

Susurratio.

Vide v. *Detraçtio, Contumelia.*

I. Susurratio est peccatum linguæ, quo quis manifestat alterius defectum ad seminandas discordias inter amicos. Est peccatum mortale ex suo genere contra justitiam, continens aliquando plures malitias necessario explicandas in confessione, ut quando susurro malum, refert ad seminandas discordias inter duos conjuges, ut inde facilius occasionem arripiat adulterandi cum altero. Aliquando etiam susurratio excusari potest à peccato mortali ratione indeliberationis & inadvertentiæ; vel quando quis manifestat alterius defectum ad dissolvendam perniciosam & periculofam amicitiam, v.g. concubinariorum, nullo intercedente mendacio. Ex susurratione confargit obligatio restituendi, ut per se patet *tom. 2. de restitutione particulari disp. 2. quæst. 6. punct. 1. num. 1. & seq. item punct. 2. num. 1. & seq.*

T.

Tentatio Dei.

I. **T**entatio Dei est actus contra religionem, quo quis absque justa causa aliquid dicit vel facit ad capiendum experimentum de divina perfectione, ex. g. de potentia, de sapientia Dei, &c. ut si imperitus velit absque justa causa concionari nulla prævia meditatione, seu præparatione, sperans sibi à Deo suggerendos conceptus, & hæc tentatio Dei manifestanda est in confessione, exprimendumque an fuerit tacita vel expressa. *tom. 2. circa primum Decalogi præceptum, disp. 3. quæst. 9. punct. unic. n. 1. & seq.*

2. Committitur autem peccatum tentationis Dei, quando experimentum conjunctum est cum aperto gravis damni pe-